

Tisztelt Márkus Tanár Úr!
Kedves Mindnyájan!

Kanizsa könyves város – mondják a távolról bennünket behatóan nézők, mert oly sok az 1 km² –re jutó kiadott, a város által támogatott könyvek száma. Kanizsa iskolaváros is (nem csak egyetemi város...), mert pl. 1765 óta van gimnáziuma, s a régióban szellemi kisugárzással rendelkezik. Mindez azért lehet, mert vannak szellemi embereink, mester pedagógusaink. Közülük most Nemzeti ünnepünkön dr. Márkus Ferenc Tanár Urat köszöntjük, Nagykanizsa Város Díszpolgárát, a Batthyány Lajos Gimnázium (és elődei) tanárát, aki a közelmúltban ünnepelte 80. születésnapját. Illő és méltó, hogy a városa életműkötete kiadásával köszöntse Márkus Tanár Urat – köszönve az önkormányzatnak és a Czupi Kiadónak a háttérmunkálatokat. Isten éltesse a Tanár Urat, jósorsa vezesse továbbra is testileg és lelkileg, szálljon rá áldás!

Jó lesz lapozni ezt a könyvet, mert dr. Márkus Ferenc valóban nem hagyta nyom nélkül elröppenni életét. Az életműkötetet gazdag tárháza mindennek. Már a cím is kincset jelent, hiszen Kölcsey Parainesiséből való a tételmondat: „Az, ki életében sokat érzett és gondolkozott; s érzeményeit és gondolatait nyom nélkül elröppenni nem hagyta: oly kincset gyűjthetett magának, mely az élet minden szakában, a szerencse minden változásai közt gazdag táplálatot nyújt lelkének.” Gyurkovics Tibor Márkus Ferenc veszprémi piarista gimnáziumbeli volt osztálytársa, nemrég elhunyt koszorús költőnk is köszönti a kötet elején a „hittel élő embert”. Majd tanulmányok, beszédek, megnyitók hosszú sora bizonyítja a küldetéses ember széles szellemi horizontját, mely leginkább mégis a vertikálisról szól. Jó visszaidézni az Identitás Szabadegyetem hangulatát. Felhívom a figyelmüket az „Et Verbum caro factum est (És az Ige testté lett) – Ígéret” című csodaszép személyes, de mégis távlatos karácsonyi írásra. Irigylésre méltó helyzetben vannak a volt tanítványok, akik test- és értelemközelből hallhatták Tanár Úr óráit, a sokszínű tartalmi – stilisztikai elemzéseket. Örülök, hogy írásai disszertációja, módszertani folyóiratok, a Katolikus Lexikon mellett gimnáziumunk évkönyveiben is megjelenhettek. S több irodalmi folyóirat közül talán a Pannon Tükörnek, a megyei kulturális folyóiratnak az egyik legmegbecsültebb szerzője. Gyönyörűséges írás a „Kút vagy nekem” című, melyet kedves unokáinak és barátainak írt a magyar nyelvről. Szép, ahogy köszönti a 80 éves tanúságtevő Rózsás Jánost a „Küldetéses emberi jelenlétünk” című írásában. Innét őt idézem, Márkus Ferencet saját szavaival: „Kívánom, még sokáig maradjon közöttünk okossága, szerénysége, békéje példájával és buzdításával!”

Igen, csodáljuk a hozzáértő kezét, értelmet és lelket, amely a tiszta és nevetlen gyermekből áldásos helyzetben tisztább és kevésbé nevetlen gyermeket farag. Tisztelet az ilyen Mesternek, aki felé árad a szeretet a tanítványoktól. Mert vannak néhányan olyanok, akik megtanították a tanítványokat tudni és mosolyogni, s ez a tudás és mosoly máig kitart...! Ilyen Mester Márkus Ferenc Tanár Úr. Tettei a szavaival összecsengenek. Karizmatikus tanáregyenység a régi, klasszikus fajtából. Bevallom, jómagam képzetesen mindig babérkoszorúval a fején látom őt, kicsit Julius Ceasart formázva...

Szükség van a tanítás példaembereire. Akik másokat jól tanítanak, azok példaemberekké válhatnak az elkövetkező generációk számára. Kiművelt emberfőket csak ilyenektől kaphatunk, s csak így emelkedhetünk fel. A magyar iskolák többévszázados küldetése csak így, a tanítványok tanítványainak tanítványai révén valósulhatott meg, ezért beszélhetünk 1000 éves magyar iskoláról. Péter 2. levele 1. része 5. versét segítségül hívva (ökumenikus fordításban): „Éppen ezért ti is teljes igyekezettel arra törekedjétek, hogy hitetekben mutassátok meg a jó erkölcsöt, a jó erkölcsben az ismeretet.” Ezért mondhatjuk, hogy az iskola ereje nem az épületben van (bár ott is jó lenne...), hanem a tanítvánnyá lett pedagógusok lelkében, akik újabb tanítványokat eredményeztek. Mindezt is irigyeltem mindig öcsémet, akinek osztályfőnöke volt Tanár Úr, viszont én hallhattam néhány óráját, és így és kollégaként, visszajáró mesterként volt alkalmam találkozni Vele.

Márkus Ferenc a veszprémi piarista gimnáziumban (a Lovassy László Gimnázium révén most ünneplik 300 éves évfordulójukat) kezdte tanulmányait, majd a háború miatt a budapesti Piarista Gimnáziumban érettségizett. (Hadd jelentssem itt is, hogy március 25-én iskolánk Virág Benedek Kórusa fellép testvérkórusunk, a veszprémi Lovassy 300 éves ünnepi

koncertjén.) Így nem csoda, hogy Márkus Ferenc az ELTE magyar nyelv és irodalom szakának elvégzése után a szintén piarista múltú Nagykanizsára érkezett. 1955-től itt tanított az Irányi Dániel, a Landler Jenő és a Batthyány Lajos Gimnáziumokban (ez egy iskola...), de a dr. Mező Ferenc Gimnázium, a Zrínyi Miklós Fiúkollégium is vallhatja magáénak. Volt tanár, osztályfőnök, igazgatóhelyettes, kollégiumi nevelő, munkaközösség-vezető, tanított általános iskolától főiskoláig, a 60-as években latin szakos tanári diplomát is kapott, 1981-ben doktorált magyar nyelvből. 1993-ban vonult nyugdíjba, de azóta is tevékeny közéletet él, így nem csoda, hogy tanáregyéniségként példamutató pedagógiai tevékenységéért, a közművelődésben betöltött aktív közreműködéséért 1998-ban Nagykanizsán „Pro Urbe” díjas lett, majd 2008-ban „Nagykanizsa Megyei Jogú Város Díszpolgára címet is kapott, sőt ebben az évben a „Zalai Prima”-díj is az övé lett.

Márkus Ferenc Tanár Úr pedagógusi tevékenységének, melyet 80 éves születésnapján elsősorban méltatunk, kulcsmozzanatai voltak: a „Mester és tanítványok” szerep, még inkább küldetés; a biztos család és iskola háttér; a biztos keresztény erkölcsi alapok; az, hogy nyelvében él a nemzet; s az, hogy az iskolában „primus inter pares” a magyar nyelv és irodalom; különösen egy keresztény pedagógia tükrében... Életműkötetete dokumentuma „szépbe szőtt hitének”, így lesz példa ő is, amelyet érdemes követni.

Kedves Tanár Úr, azaz Professzor Úr! Te tudod, hogy manapság a jövőnk a tét. A pedagógiában a példának nagyobb szerepe van, mint a direkt jelzéseknek. Ehhez viszont szilárd erkölcsi és értékválasztásos alapokon álló pedagógusokra lenne szükség: amilyen Te vagy...! Kérjük, minél többet adjál át kincseidből! Ha az országot és benne Kanizsát fel akarjuk emelni a „gödörből”, ahol van, ez csakis az iskolán keresztül történhet meg...! A történelem arra tanít bennünket, hogy mindig volt talpra állás! Csodákat művelhet egy olyan fordulat, amely mögött van erkölcsi tartás, van közösségi élmény, nemzeteszemény. Ehhez kell a pedagógusszakma is, a kitartás; a hosszú ideig tartó tisztességes munka meghozza az eredményt. Erre példa Márkus Tanár Úr életműve, mely visszatükröződik életműkötetetében is. A szeretet pedagógiája az, amit itt ünnepelünk általad is. Sík Sándortól tudjuk: „A túlságosan becsületes embernek nincsen mindig keletje, de mindig van jövője.” S talán ez a jövő elkezdődött: az eszményekben, az igényességben, a természetességben, a tanáregyéniségekben... Az ünneplőknek joguk van elmerengeni és elábrándozni múlton és jövőn. Minden ünneplés ábrándozás, és csak az van elítélve, mely „kancsalul, festett egekbe néz”.

Tanár Úr, Vörösmarty által ezt Te pontosan tudod... A Zsoltárok könyve 88. része 16. versét idézve: „Beatus populus, qui scit jubilationem” – jó a népnek, amely tud ünnepelni. Mondom mindezt a Batthyány Lajos Gimnázium nevében, melyet, remélem, leginkább iskoládnak tartasz, s mondom Nagykanizsa iskolaváros nevében, mely áldást kér Rád az együtt eltöltött idők emlékére is: ez a példaember tanárember öröksége.

Kedves Tanár Úr, te azt is pontosan tudod: A hosszú és jó életet nem is annyira évekkel, hanem élményekkel és megismeréssel mérik. A 80 éves kor előnye, hogy sok ember van, aki szeret és akit szerethetsz. De a legjobb születésnapok azok, amik még nem jöttek el.

ÉLJEN SOKÁ MÁRKUS FERENC TANÁR ÚR!

Balogh László
BLG, OKISB

(Elhangzott 2011. március 15-én 17 órakor a Halis István Városi Könyvtárban dr. Márkus Ferenc Tanár Úr 80. születésnapjára megjelent életműkötetetének bemutatóján.)